

“V Rozárce mají děti čas vyrůst, v Rozárce rosteme všichni.”

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE PRO DĚTSKOU SKUPINU
EKOŠKOLKA ROZÁRKA TROJA

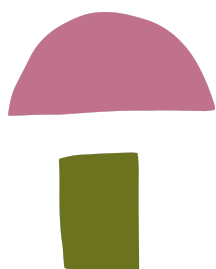

Název dětské skupiny	Dětská skupina Ekoškolka Rozárka
Sídlo	Pod Havránkou 12/2, Praha 7 - Troja, 171 00
Web	www.ekoskolka-rozarka.cz
Provozovatel	Ekocentrum Podhoubí a Ekoškolka Rozárka, mateřská škola, z. ú.
Ředitel	Tereza Stará
Telefonní číslo	+420 777 123 690
E-mail	reditelka.skolka@podhoubi.cz
Ředitel provozovatele	Hana Weiser
IČO	26987902
Osoba zodpovědná za tvorbu PVP	Tereza Stará
Nabývá účinnosti dne	1. 9. 2025
Číslo jednací	PVP/TROJA/01/2025

Plán výchovy a péče pro dětskou skupinu Dokola (dále jen PVP) je zpracován v souladu s obecně právními předpisy. Je to dokument veřejný, vystavený na webu Ekoškolky Rozárky. Rodiče budou s PVP seznámeni na třídních schůzkách v září. PVP byl projednán s provozovatelem.

PVP Ekoškolky Rozárky zpracovala Tereza Stará. Na vytvoření se podíleli pečující osoby (dále "učitelé") z obou poboček Ekoškolky Rozárky. Korekturu provedla Alena Sladká.

Kopírování tohoto dokumentu nebo jeho částí je možné pouze se souhlasem ředitele dětské skupiny.

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE PRO DĚTSKOU SKUPINU EKOŠKOLKA ROZÁRKA TROJA	1
Charakteristika dětské skupiny	4
Lokalita dětské skupiny	4
Charakteristika budovy	4
Počet dětí a specifika dětské skupiny	5
Personální a pedagogické zajištění dětské skupiny	6
Ředitel dětské skupiny jako lídr, manažer a pedagog	6
Učitel jako průvodce dětí	6
Wellbeing učitele	6
Profesní rozvoj pedagogického týmu	7
Podmínky vzdělávání, výchovy a péče	8
Psychosociální podmínky	8
Adaptace	9
Spolupráce s rodiči	10
Organizace	11
Režim dne	11
Podpůrná opatření	12
Životospráva	12
Věcné podmínky	13
Charakteristika vzdělávacího programu, výchovy a péče	15
Vize a cíle vzdělávacího programu	15
Vzdělávací a výchovné strategie	17
Hra	17
Nepřímo řízené činnosti	18
Řízené činnosti	18
Evokace - uvědomění - reflexe	20
Sociální a emoční učení	20
Pedagogické diagnostikování a individualizace výchovy a vzdělávání	21
Vzdělávací obsah	22
Integrované bloky	22
Slavnosti a plánování	26
Další programy	27
Plán autoevaluace	29
Seznam použitých zdrojů	32

Charakteristika dětské skupiny

Provozovatelem Ekoškolky Rozárky je Ekocentrum Podhoubí a Ekoškolka Rozárka, mateřská škola, z. ú., organizace, která se věnuje environmentálnímu vzdělávání dětí již od roku 2005. Ekoškolka Rozárka je v provozu od 1. 6. 2011 a zaměřuje se na environmentální vzdělávání v souladu s udržitelným rozvojem.

Lokalita dětské skupiny

Budova Ekoškolky Rozárky se nachází v blízkosti přírodní rezervace Havránka, kde se setkáváme s přírodními principy, pozorujeme změny v přírodě, hrajeme si v potoce i na zarostlých svazích. V blízkosti je Zámek Troja a v jeho okolí zahradní bludiště a sady, ve kterých je možnost sběru jablek. Nedaleko je také Botanická zahrada Praha, ve které nacházíme méně známé druhy rostlin a stromů. Budova je umístěna v boční klidné ulici na dohled od řeky Vltavy, u které často trávíme čas. Za řekou na Císařském ostrově navštěvujeme MetroFarm, na které se staráme o slepičky. K pravidelným výletům využíváme i nedaleký park Stromovka a Ďáblický háj.

Charakteristika budovy

Budova Ekoškolky Rozárky v Troji sídlí v prostorách dříve rodinného domu se dvěma patry. V přízemí se nachází přezouvárna, kde jsou mimo jiné uloženy venkovní pomůcky a je tam šatna učitelů. V dalších místnostech je dětská šatna a toalety. V prvním patře se nachází třída mateřské školy, jídelna, ateliér a kuchyně. Vnitřní prostory třídy jsou vzdušné a je v nich dostatek přirozeného světla. Ze třídy lze vstoupit na terasu, kde děti pěstují zeleninu, pozorují ptáčky na krmítku. Z terasy je přístupná zahrada, která je od okolí oddělena vzrostlým živým plotem, díky kterému je zajištěno větší soukromí a stín. Ve druhém patře se nachází místnosti dětské skupiny a kancelář pro zaměstnance Ekoškolky Rozárky. Prostor budovy umožňuje vytvářet učební skupinky dětí.

V budově je vlastní prádelna. Dětská skupina nemá vlastní kuchyni na přípravu obědů, pouze výdejnu. Obědy jsou dováženy z Inspirace - ZŠ s.r.o., Nad Šutkou 540/14, Praha 8 - Kobylisy, 182 00, IČ: 09519696. Inspirace byla námi zvolena na základě jejího zaměření na zdravé a vyvážené stravování, včetně bezmasých jídel a využívání lokálních a BIOpotravin. Svačiny jsou pro děti v dětské skupině připravovány naší paní provozní, při přípravě se zaměřujeme na udržitelnost a lokálnost. Spolupracujeme s rodinným podnikem Bio Letná, který nám na kole dováží kvalitní potraviny, včetně mléčných výrobků.

Počet dětí a specifika dětské skupiny

Výchova a péče v dětské skupině je poskytována za úplatu, která částečně hradí náklady na provoz dětské skupiny. Kapacita dětské skupiny je 12 dětí. Přijímáme děti od dvou let. Třída se jmenuje Kulíšci. V budově je také třída mateřské školy s kapacitou 18 dětí.

Personální a pedagogické zajištění dětské skupiny

Třídu Kulíšků vedou dva učitelé. Při nepřítomnosti jednoho z učitelů ho zastupuje ředitel dětské skupiny nebo jiný učitel z Ekoškolky Rozárky.

Ředitel dětské skupiny jako lídr, manažer a pedagog

Ředitel Ekoškolky Rozárky má jasnou vizi a zodpovídá za naplňování filozofie dětské skupiny v souladu s hodnotami Ekocentra Podhoubí. Vytváří pozitivní a respektující vztahy v týmu, s rodiči i dětmi. Je členům pedagogickému týmu vzorem a podporuje jejich rozvoj, vytváří podmínky pro psychickou pohodu, zajímá se o ně. Podporuje jejich silné stránky, využívá jejich konkrétních schopností při společném plánování. Komunikuje efektivně a poskytuje zpětnou vazbu všem zaměstnancům Ekoškolky Rozárky. Vytváří klima důvěry. Podporuje otevřenou komunikaci, zajišťuje pravidelné informování učitelů v rámci týdenních porad a rodičů prostřednictvím osobních setkání, telefonicky nebo e-mailem. Vytváří prostor pro evaluaci, dotazy i připomínky. Zajišťuje, aby se zaměstnanci, děti i rodiče cítili v Ekoškolce Rozárce bezpečně.

Ředitel dětské skupiny je otevřený novým metodám a formám práce lídra, manažera i pedagoga, dále se vzdělává. Provádí pravidelnou autoevaluaci své práce a směřování dětské skupiny. Dvakrát ročně píše sebereflexi. Dostává podporu a může si říci o zpětnou vazbu ze strany ředitele provozovatele. Má možnost delegovat administrativní práci na další zaměstnance Ekocentra Podhoubí a Ekoškolky Rozárky, mateřské školy, z. ú.

Učitel jako průvodce dětí

Učitel v Ekoškolce Rozárce je průvodcem a partnerem dítěte na jeho cestě za rozvojem a poznáním. Vytváří podnětné prostředí, které inspiruje k učení se skrze vlastní zkušenost. Ke všem dětem přistupuje s respektem a naslouchá jejich potřebám. Učitel je vzorem, který dítě může napodobit, dítěti poskytuje čas na opakované procvičení. Dokáže flexibilně přizpůsobit vzdělávací nabídku a děti vhodně motivovat. Učitel v Ekoškolce Rozárce je rád venku, dokáže se přizpůsobit změnám počasí a provázet děti přírodními zákonitostmi, zároveň být aktivním pozorovatelem při jejich volné hře. Reflektuje svoji práci a dává zpětnou vazbu kolegům.

Wellbeing učitele

Ekoškolka Rozárka si uvědomuje klíčovou roli učitelů v celém procesu předškolního vzdělávání. Aktivně jsou vytvářeny podmínky pro wellbeing učitelů v souladu s hodnotami dětské skupiny. Jsou respektovány jejich potřeby a učitele podporujeme k respektu k sobě samým i kolegům. Podporujeme týmovou práci, sdílení zkušeností a vzájemnou pomoc. Je vytvářena důvěra mezi všemi zaměstnanci Ekoškolky Rozárky a

Ekocentra Podhoubí, uskutečňují se neformální setkávání. Komunikujeme spolu otevřeně a to ze strany vedení dětské skupiny i učitelů, podporujeme se i v náročnějších situacích a hledáme společná řešení. Vedení školy dle svých možností vychází učitelům vstříc, to stejné platí obráceně. Lze si navzájem delegovat práci. Klademe důraz na to, aby si učitelé nacházeli čas sami na sebe, na své potřeby a vybírali si obědové pauzy.

Učitelé Ekoškolky Rozárky ke své práci přistupují zodpovědně. Na konci každého měsíce realizují sebereflexi. Mají možnost konzultovat s ředitelem své pracovní radosti i obtíže, ten jim je oporou, pokládá otevřené otázky a situací je provází. Popřípadě domluví setkání s odborníkem k tématu. Učitelé mají možnost požádat ředitele o individuální čas mentoringu.

Ekoškolka Rozárka sdílí společnou složku na Google Disku, kde učitelé mohou čerpat informace k dalšímu vzdělávání a výchovy včetně inspirací k předcházení syndromu vyhoření a konkrétním aktivitám pro podporu své duševní pohody a sebekoučování. Podílejí se na tvorbě dokumentů a mohou ovlivnit další směřování Ekoškolky Rozárky.

Profesní rozvoj pedagogického týmu

Učitelé dále prohlubují své vzdělávání účastí na seminářích, konferencích, kurzech či workshopech. Vzdělávání probíhá buď společně pro všechny učitele Ekoškolky Rozárky nebo individuálně. Svůj profesní rozvoj učitel plánuje a stanovuje si cíle na individuálních setkáních s ředitelem dle svých silných a slabých stránek a analýzy dětské skupiny. K dalšímu vzdělávání využíváme například portály: Učíme se venku, Asociace lesních mateřských škol, Nakladatelství Portál, Ekoškola, Kritické myšlení, Toulcův dvůr, Národní pedagogický institut, Tvořivá škola a další.

Učitelé pro další vzdělávání využívají vzájemné náslechy ve třídách Ekoškolky Rozárky, vzájemné zpětné vazby, hospitaci a reflexi ředitele. Dále pak publikace, které jsou pro učitele Ekoškolky Rozárky zásadní například **Odolné dítě** (Pavla Koucká), **Respektovat být respektován** (Pavel Kopřiva), **Svobodná hra** (Petr Daniš a Justina Danišová), **metodika Tvořivá hra** (Carolina Sidon a Petra Skřivánková), **Jak pomoci dítěti** (Eva Essa), **Dobrý začátek** (Schola Empirica), **Čteme s nečtenáři a učíme je kriticky myslet** (Květa Krüger a Kateřina Šafránková) a další.

Na konci školního roku si učitelé stanovují s ředitelem svůj individuální plán profesního rozvoje na následující rok.

Podmínky vzdělávání, výchovy a péče

Psychosociální podmínky

V Ekoškolce Rozárce vycházíme z konceptu **Respektovat a být respektován**, využíváme popisný jazyk, uznáváme pocity a emoce dětí, jsme jim podporou v každodenních situacích. Mluvíme o tom, co vidíme, slyšíme, vnímáme, aniž bychom to hodnotili. Respektujeme, že každé dítě má své tempo, silné i slabé stránky. Děti podporujeme v nastavování hranic u sebe a respektu hranic u ostatních. Vytváříme **nesoutěživé prostředí**, kde je rozmanitost vnímána jako pestrost, zdroj a přínos pro skupinu.

V průběhu dne zařazujeme **rituály**, které dětem pomáhají v lepší orientaci v čase a dodávají jim pocit bezpečí. Mezi rituály, které se opakují každý den, patří například přivítání dítěte ve školce, ranní úkol s rodičem, zpěv a kalendář na ranní elipse, rituál uspávání, uklízení písnička, přechodové rituály apod. Dále pak narozeninový rituál, který děti v každé třídě po celou dobu své docházky mohou prožívat stejně, se zkušenostmi každého dalšího roku.

V dětské skupině, na zahradě i v jejím okolí jsou nastavena srozumitelná **pravidla s pozitivní formulací** a respektem k věku dítěte, jeho možnostem a porozumění pokynu. Děti si je postupně osvojují. Další pravidla vytvářejí děti s učiteli průběžně dle situace a prostředí.

Učitelé dbají na to, aby potřeby jedince a skupiny byly vyváženy. Volná hra v Ekoškolce Rozárce převažuje nad řízenými činnostmi. Děti mají **možnost volby** z pestré nabídky činností, mají možnost činnost odmítnout nebo se neúčastnit skupinové hry, společné aktivity. Učitelé staví na vnitřní motivaci dítěte s jasně nastavenými hranicemi.

Jedním z cílů Ekoškolky Rozárky je vytváření **psychické i fyzické odolnosti** u dětí. Necháváme děti zažívat náročné situace a výzvy přiměřené věku. Vedeme je k tomu, aby rozuměly svému tělu, aby s ním byly v kontaktu, aby se svým tělem uměly pracovat, pečovat o něj a naslouchat mu. Oblékáme se přiměřeně, zvědomujeme si tělo a postupně vedeme děti k tomu, aby si dokázaly samy říct, kdy jim je zima/teplo. Učíme je naslouchat signálům těla. Postupně volíme náročnější trasy při našich výletech, kde děti mají dostatek spontánního pohybu a kontakt s přírodou. Uvědomujeme si, že optimální fyzický stav zvyšuje psychickou odolnost. Děti provádíme emocemi, hněv i smutek jsou v pořádku. Naší úlohou není zajištění štěstí v každém okamžiku, ale někdy také dítěti pomoci unést neštěstí. Děti vedeme k zodpovědnosti přiměřené jejich věku, aby se učily rozhodovat za sebe samé. Pracujeme s rizikem i chybou. Chybu lze napravit nebo akceptovat. Inspirujeme se knihou **Odolné dítě** (Pavla Koucká).

Klademe důraz na **odpočinek a spánek**. Malé děti, které potřebují spát, odchází po obědě do místnosti určené ke spaní. Starší děti se samy rozhodují, zda chtějí v daný den spát nebo odpočívat při čtení. Rituál uspávání probíhá každý den stejně, po krátké pohádce učitel zazpívá ukolébavku a je s dětmi v tichu ve vyvětrané místnosti. Ostatní děti odpočívají při vyprávění příběhu, čtení, zpěvu ukolébavky, imaginaci nebo při chvilce ticha. Následně se mohou věnovat klidné hře nebo kroužku.

Děti se spolupodílejí na velikosti porce jídla. **Jídlo** si mohou nandávat samy, opakovaně si přidávat. Učitelé je vhodně motivují s důrazem na naplnění potřeb dítěte. Jídlo vnímáme jako důležitý rituál dne, který začíná přípravou nádobí a společným přáním k jídlu.

Adaptace

V Ekoškolce Rozárce máme vypracovaný **adaptační plán**, uvědomujeme si však, že každé dítě je jiné, stejně tak adaptace, proto ji vnímáme individuálně dle dítěte a rodinného prostředí. Dítě se ocitá v situaci, kdy je samo za sebe, bez rodiče a bude zažívat situace, se kterými se dříve nesetkalo. Po přijetí dítěte do dětské skupiny se rodiče setkají s ředitelkou na online setkání, při kterém je prostor na jejich dotazy. Rodičům předáváme konkrétní tipy a popisujeme adaptaci z pohledu všech tří zúčastněných (rodič, dítě, učitel). Koncem srpna následuje den otevřených dveří pro nové děti a rodiče, dítě si označí skříňku svou portrétní fotografií se jménem a může strávit společný čas s učiteli i rodiči v prostředí dětské skupiny. Rodiče před nástupem do Ekoškolky Rozárky poprosíme o vyplnění dotazníku o dítěti, který učitelům pomůže při adaptaci dítěte a jeho vstupu do nového kolektivu. Adaptační doba v Ekoškolce Rozárce je smluvně daná na tři měsíce.

Novým dětem doporučujeme první dva týdny docházku do 10 hodin. Učitelé ošetřují všechny emoce dětí, zároveň rozeznávají, kdy je již potřebná přítomnost rodiče. Učitelé dávají rodičům každý den zpětnou vazbu a společně se domlouvají na dalším postupu. Učitel navrhuje prodloužení doby pobytu v dětské skupině.

Rodiče jsou zváni do třídy. Pro pohodovější adaptaci je ve třídě obrázkový režim dne, kam si dítě s rodičem umístí svojí fotografii, podle toho, kdy si ho rodič vyzvedne. Učitelé se tak mohou s dítětem vrátit k obrázkům a ukázat si, co už uběhlo, co ho ještě čeká a kdy půjde domů. Vizualizace může pomoci dětem v představení si časových úseků.

Následuje Ranní úkol, který je inspirován programem Začít spolu (Step by step). Je to jednoduchá společná aktivita pro rodiče a dítě, která se stává rituálem opakujícím se každý den. Po ranním úkolu se rodič rozloučí s dítětem a odchází ze třídy.

Doporučujeme si vytvořit loučící rituál mezi dítětem a rodičem. Rodičům připomínáme, aby loučení neprodužovali, ale ze třídy ani neutíkali. Učitel navazuje ranní kontakt s každým dítětem pomocí pozdravu, novým dětem pomáhá vybrat hru a postupně buduje blízký a důvěrný vztah. Rodič ve třídě zůstává pouze po domluvě s učitelem, pokud si to individuální adaptační plán žádá.

V průběhu adaptace do programu zařazujeme aktivity na poznávání dětské skupiny, pravidel, rituálů a dětí navzájem. Činnosti opakujeme a dáváme dětem dostatek času na osvojení si nových návyků, poznání prostorů, navázání pozitivních vztahů.

Spolupráce s rodiči

Zaměstnanci Ekoškolky Rozárky a Ekocentra Podhoubí přistupují k jednotlivým rodinám s porozuměním a respektem. Do vztahu s rodiči se promítají hodnoty Ekoškolky Rozárky. Učitelé s rodiči navzájem **respektují** své hranice. Učitelé respektují výchovu rodičů a poskytují jasný rámec, proč a co děláme v dětské skupině. Rodič respektuje hodnoty Ekoškolky Rozárky a metody vzdělávání. **Vstřícnost** se projevuje v hledání společné cesty za stejným cílem, navazování spolupráce ve výchovně vzdělávacím procesu dítěte. Učitelé ke své práci přistupují zodpovědně a rodiče jim dávají **důvěru**, že pro jejich dítě vytváří bezpečné a inspirující prostředí a bude o ně dobře postaráno. Postupně navazují důvěrný vztah, ve kterém je prostor na setkávání, **otevřenou komunikaci** a citlivé sdílení. Rodič má možnost se otevřeně a s respektem vyjadřovat k péči a výchově v dětské skupině. Rodič má **zodpovědnost** dodržovat nastavená pravidla Ekoškolky Rozárky a Vnitřní řád.

V Ekoškolce Rozárce jsou rodiče vítáni. Ráno se společně se svými dětmi podílí na ranním úkolu. Vítáme účast rodičů na všech akcích a slavnostech. Mají možnost podílet se na naplňování vzdělávacího programu například představením svého povolání či zájmu. Mohou se podílet na dobrovolnických aktivitách na MetroFarm. Rodiče a zaměstnanci Ekoškolky Rozárky se neformálně setkávají 1x měsíčně ráno - po předání dětí učitelům - na zahradě školy při tzv. Kafe na paletách, kde je prostor se lépe poznat a popovídat si. Účastní se brigád, při kterých společnými silami zvelebujeme prostředí školky. Rodiče jsou součástí Velkého Ekotýmu, účastní se schůzek společně s dětmi a koordinátorem Ekotýmu, mají možnost vyjadřovat se k daným tématům a pomáhají realizovat plány dětí. V Ekoškolce Rozárce podporujeme udržitelné tvoření, proto oslovujeme rodiče s prosbami o materiál na tvoření, který doma již nevyužijí. Vyrážíme i na společný sobotní výlet do přírody.

Informace o dění ve školce rodiče získávají od učitelů při předávání nebo vyzvedávání dítěte, na nástěnce, z týdenních e-mailů, kde najdou veškeré informace, co děti zažily, co nás bude čekat a fotografie z daného týdne. Rodiče mají kdykoliv možnost domluvit si

individuální konzultaci s učitelem a ředitelem. Rodiče mají přístup do Google kalendáře, kde najdou všechny důležité termíny na celý školní rok, stejně jako na webových stránkách Ekoškolky Rozárky.

Organizace

Ekoškolka Rozárka má pravidelný denní režim, který zároveň umožňuje přizpůsobit průběh dne aktuální situaci a dětem. Vycházíme z toho, že dětská skupina je živým organismem a klademe důraz na to, abychom měli přehled o průběhu každého dne.

Učitel může činnost zařadit uvnitř třídy nebo tuto činnost přenášet ven. Od jara se ve **středu** děti s učiteli setkávají na zahradě a vyráží na společný **výlet**, do školky se vrací na oběd. Odpolední pobyt venku se prodlužuje dle situace. V teplých dnech děti svačí venku.

Pro celou skupinu jsou důležité včasné ranní příchody dítěte a rodiče. Pozdní příchod může negativně ovlivnit dítě samotné i skupinu, která se už věnuje ranní elipse. Rodič by s dítětem do třídy měl vcházet do 8:40, aby byl dostatek času na přivítání s učitelem a ranní úkol. Pokud se stane, že se rodič s dítětem ráno opozdí, je potřeba vyčkat v šatně než skončí elipsa a k dětem se přidat na svačinu.

Režim dne

8:00 - 8:45	Příchod dětí, ranní úkol, hra
8:45 - 9:15	Ranní elipsa
9:15 - 10:00	Svačina Hra, nepřímo řízená činnost
10:00 - 11:30	Pobyt venku, šatna
11:30 - 12:00	Oběd
12:00 - 13:00	Vyzvedávání po obědě
12:00 - 14:30	Odpočinek, spánek Klidová činnost, volná hra, kroužky
14:30 - 15:00	Svačina, šatna
od 15:00	Vyzvedávání odpoledne
15:00 - 17:00	Pobyt venku

Podpůrná opatření

Dítěti se speciálně vzdělávacími potřebami bude odpovídajícím učitelem ve spolupráci s ředitelem sestaven **individuální** Plán podpůrného opatření dle daného dítěte. Děti mimořádně nadané rozvíjíme formou rozmanité vzdělávací nabídky, individuálního přístupu a vytváření optimálních podmínek vzdělávání, kde se smysluplně uplatní projevy nadání v rozmanitých oblastech. Vícejazyčným dětem jsme připraveni poskytnout nejen jazykovou podporu s cílem vytvořit podmínky pro emoční bezpečí, spokojenost a osobní rozvoj. Vyučovací jazyk v Ekoškolce Rozárce je český, přínosem pro děti s odlišným mateřským jazykem jsou rituály, opakující se činnosti, vyprávění, dramatizace, zapojování znaků do řeči, využívání piktogramů, emočních kartiček apod. Pracujeme s knihami od Ester Staré a využíváme metodiku od organizace META, o. p. s. a Inkluzivní škola.

Ředitel dětské skupiny zajišťuje odbornou podporu a školení učitelům, které vzdělávají děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Zprostředkovává sdílení zkušeností mezi učiteli. Dětská skupina při podpůrných opatřeních úzce spolupracuje s rodiči.

Životospráva

Učitelé svým chováním poskytují **přirozený vzor** v oblasti zdravého životního stylu při pobytu venku, odpočívání i stolování.

V denním programu jsou respektovány individuální potřeby aktivity, pohybu a odpočinku. **Odpočinek** starších dětí je zajištěn při společné relaxaci, čtení, vyprávění příběhů, zpěvu nebo tiché chvíly. Učitelé volí správnou metodu v daný den dle potřeb dětí. V průběhu dne učitelé prokládají aktivní chvíly klidnými činnostmi, dechovým cvičením. Děti, které nespí, jsou prostorově odděleny od spících, aby je při odpočinku nerušily. Potřebu spánku dětí sledujeme a komunikujeme s rodiči. Důležitost spánku dětí rodičům připomínáme při schůzkách a konzultacích.

Vedeme děti ke **zdravému stravování**. Dbáme na vyváženou a pestrou stravu, převážně v bio kvalitě. Preferujeme tuzemské produkty, pokud je možné zachovat pestrost jídel. Spolupracujeme s rodiči při dietách a alergiích dětí. Je možná veganská, vegetariánská, bezlepková i bezlaktózová strava. V průběhu týdne pravidelně střídáme masové a bezmasé (nesladké) jídlo k obědu. Pokud sladíme, používáme med, sirupy, sušené ovoce. Jogurty nabízíme pouze bílé se živou jogurtovou kulturou bez sladidel a barviv. Zařazujeme kozí a ovčí mléčné výrobky i nemléčné alternativy. Děti mají možnost volby, jídlo si mohou nandavat samy. Podporujeme samostatnost při stolování, děti po sobě uklízí. Podporujeme kulturu stolování. Při svačině si vybírají z několika druhů ovoce a zeleniny. V jídelníčku dodržujeme poměr 2 : 1 zelenina : ovoce. Množství jídla si děti volí dle svého uvážení. Vedeme je k ochutnávání jídla, rozšiřování repertoáru chutí.

Dětem připravujeme domácí pomazánky. Jednou týdně mají děti ke svačině čerstvě upečenou domácí buchtu nebo slané pečivo. Při pečení používáme klasické suroviny, opět v bio kvalitě. Pokud se jedná o sladké pečení je obsah cukru snížen. U slaných receptů upravujeme podle surovin zase množství soli. Děti mají možnost se podílet na přípravě svačin, pečení, krájení.

Dbáme na **pitný režim**, který je zajišťován v průběhu celého dne a učitelé jej aktivně podporují. Děti mají možnost si doplňovat vodu do svojí lahvičky. Při stolování mají k dispozici čaj, vodu, domácí limonády nebo čerstvé ovocné šťávy. V chladném počasí dětem na pobyt venku připravujeme čaj do jejich termosky.

Venku trávíme čas dopoledne i odpoledne a to za jakéhokoliv počasí. Postupně si osvojujeme venkovní pravidla. Podporujeme svobodnou hru a aktivní pohyb. Střídáme různé terény. Postupně navštěvujeme vzdálenější místa od dětské skupiny. Děti mají možnost pozorovat změny v přírodě v průběhu různých ročních období. Opakovaně se vracíme na oblíbená místa, vzniká tak prostor pro hru a učení. Děti mají možnost se při svobodné hře vracet ke svým vybudovaným skrýším, mostům, tunelům atd. Venku rozvíjíme psychické, fyzické i sociální učení. Děti si mohou hrát s přírodními prvky, klacky, kameny a dalším materiálem, lézt po stromech, zdolávat svahy, hrát si v potoce, pracovat s nástroji apod. Pracujeme s výchovně vzdělávacími cíli pro pobyt venku viz. Školní program EVO.

Věcné podmínky

Vstup do dětské skupiny je možný hlavním vchodem, který se otevírá pomocí elektronického zabezpečovacího systému. Druhý vchod se využívá pro vstup na zahradu. Budova je dvoupodlažní. V přízemí se nachází přezouvárna a šatna. Dále je zde místnost na ukládání venkovních a vnitřních pomůcek pro vzdělávání.

Třída je členěna do center aktivit dle programu Začít spolu, kterým se inspirujeme. Všechna centra mohou děti využívat k volné hře i řízené činnosti. Materiál, hračky, knihy a pomůcky jsou obměňovány dle potřeby dětí a daného tématu. Hračky máme převážně z přírodních materiálů, ke hře mimo jiné využíváme tak zvané volné díly (loose parts), které rozvíjí dětskou kreativitu.

Ve třídě najdeme centrum **Čtenářství** (písmenkové skládačky, knihy, písmena z různých materiálů, tabule pro rozvoj grafomotoriky, psací kameny, obrázky a další). **Konstrukční hry, stavění** (dřevěné kostky různých tvarů a velikostí, odřezky dřeva, koleje, skřítci, panáčky, zvířátka, špunty, duha, cívky a další). **Stolní hry** (kooperativní deskové hry, skládačky, puzzle a další). **Námětové hry** (maňásci, kostýmy, látky, panenky, miminka, nádobí, hedvábné šátky, pokladna a další). **Hudba** (Orffovy hudební nástroje, bubínky,

ozvučná dřívka, klavír, kytara, ukulele, Koshi zvonkohry a další.) V **Ateliéru** je dostatek přírodního a jiného materiálu pro tvořivou hru (látky, bavlnky, přírodniny, vlna, korky, špejle, drátky, provázky a další). Na výtvarné činnosti děti mohou využít prstové barvy, tempery, vodovky, štětce, houbičky, suchý pastel a další. Centrum **Pokusy a objevy** (sítka, trychtýře, odměrky, nádoby, lupy, měřidla a sezónní materiál) přenáší učitel ven v batohu.

Na zahradě je několik různých terénů - kamínkoviště, písek, štěpka, dlažba, dřevěná podlaha. Děti na zahradě mají dostatek různých zákoutí. Kuchyňku a pískoviště, vodní svět, kde mohou v teplých dnech pouštět vodu ze sudu do kuchyňky. Vrbovou chýši, stromy a keře. Jedlé bylinky, rybíz, jahody. Na terase děti pěstují zeleninu ve vyvýšených záhonech. Na kamínkovišti jsou volné prvky ke hraní. V dílně mají děti dostatek materiálů a nástrojů (pilky, kladívka, nebozíčky, vrtačku, brusné houbičky, rašple, pilníky atd.) k práci se dřevem. V zadní části zahrady se nachází klouzačka, lezecká stěna, volné prvky ke stavění, kuličková dráha a odpočinková zóna (paletové sezení).

Při pobytu venku mimo zahradu dětské skupiny mají učitelé dostatek pomůcek v batohu. Nosíme s sebou dle místa lupy, lana, provázky, dalekohledy, metr, lopatky a kyblíky, určovací klíče, malé mikroskopy, nástroje, míč, dřevěné skřítky, pomůcky na tvoření, gumu na skákání, venkovní hry atd.

Charakteristika vzdělávacího programu, výchovy a péče

Vize a cíle vzdělávacího programu

Vzdělávací program Ekoškolky Rozárky se opírá o pět hodnot.

Respekt k sobě,
druhým a všemu živému.

Vstřícnost.

Zodpovědnost.

Otevřená komunikace.

Důvěra.

Zastáváme názor, že osobnost člověka se utváří od nejútlejšího věku. Proto pomáháme dětem rozvíjet se a objevovat svět jejich vlastním tempem. Klademe důraz na utváření pozitivního **vztahu k sobě, druhým a přírodě**. K dětem i dospělým přistupujeme partnersky a s úctou. Víme ale také, že **respekt** ve výchově je založený na pevných hranicích a musí být vzájemný. Respektujeme, ale také nastavujeme jasné a srozumitelné hranice.

Vstřícnost pro nás je základ dobré spolupráce v týmu, s rodiči i dětmi. Je rysem dobrého vztahu. Svou práci učitele i ředitele děláme rádi, a tak vyjít vstříc individuálním požadavkům pro nás není problém.

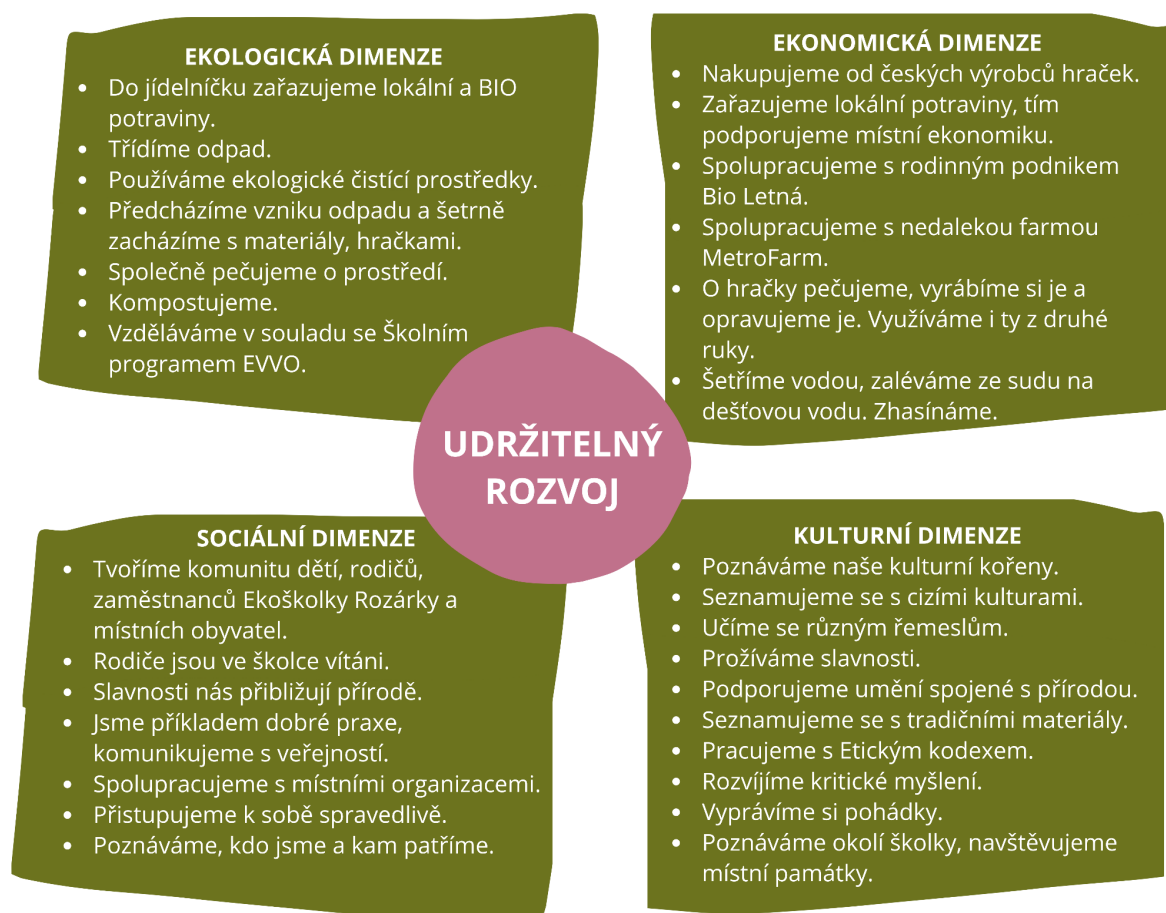
Podporujeme sociální a emoční rozvoj dítěte a jsme si vědomi jeho důležitosti pro vstup do školy. Děti vedeme k **zodpovědnosti** za svá rozhodnutí. Zodpovědnost je základním předpokladem demokratického chování a nedílnou součástí svobody. Proto aktivně hledáme řešení problémů, umíme se rozhodnout a nést důsledky svých rozhodnutí. Dotahujeme věci do konce.

Otevřená komunikace je pro nás základem zdravých vztahů. A proto říkáme pravdu všem, s kterými jednáme: dětem i dospělým. Řešíme i nepříjemné věci, abychom

předešli pocitům křivdy. Poctivě informujeme a odpovídáme na otázky. Dětem nejen nelžeme, ale ani s nimi nemanipulujeme.

Stanovujeme konkrétní a dosažitelné cíle. Vytváříme pozitivní vztahy a atmosféru, budujeme vzájemnou důvěru. Dětem dáváme důvěru při učení se nových dovedností, pracujeme s přínosným rizikem. **Důvěra** je druhou stranou mince otevřené komunikace. Proto stále pracujeme na tom, aby vzájemná důvěra fungovala i v naší dětské skupině. Důvěřujeme dětem, rodičům, učitelům a věříme, že i oni mohou důvěřovat nám.

V Ekoškolce Rozárce poskytujeme vzdělávání pro **udržitelný rozvoj**, které se promítá do všech našich činností. Jde nám o vytváření vztahu k sobě, druhým a světu - domovu a okolí. Uvědomujeme si rizika klimatického vzdělávání, proto děti nestrašíme a intelektuálně nevysvětlujeme příliš složitá témata pro daný věk. Učíme se v a o místě, kde se nacházíme, prožitkem a prakticky. Příkladem může být program Ekoškola, do kterého je Ekoškola Rozárka zapojena. Děti v ní samy přichází na to, co by chtěly ve školce a jejím blízkém okolí změnit, vnímají hodnotu svých nápadů a získávají zkušenost z realizace i následného vyhodnocování. Vzdělávání pro udržitelný rozvoj je klíčové pro **rozvoj kompetence k občanství a udržitelnosti**.

Vzdělávací a výchovné strategie

K dosažení cílů předškolního vzdělávání využíváme vzdělávací strategie, které respektují vývojová specifika a způsoby učení dětí. Vzdělávací činnosti realizujeme prostřednictvím prožitkového, kooperativního, situačního a sociálního učení. Typy učení se v průběhu aktivit a režimu dne prolínají, stejně tak organizační formy: skupinová, individuální a hromadná.

Do různých činností zapojujeme **učení všemi smysly**.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti rozvíjíme vždy pomocí několika vzdělávacích strategií. Některé z nich jsou pro rozvoj klíčové a uvádíme je níže.

Hra

Hru v Ekoškolce Rozárce vnímáme jako zásadní a zároveň nejpřirozenější vzdělávací strategii. Hra převažuje nad nepřímo řízenými a řízenými činnostmi. Svobodná hra je součástí filozofie Ekoškolky Rozárky.

Při každém pobytu venku, tedy dopoledne i odpoledne, mají děti možnost **svobodné hry** s minimálním zásahem dospělého. Věnují se motorickým hrám při kterých skáčou, běhají, balancují, lezou po stromech apod. Rozvíjí tak fyzické schopnosti, schopnost odhadovat, co zvládnou. Při sociálních hrách si děti většinou hrají "na něco", mohou si tak prožít různé role, rozvíjí sociální dovednosti, spolupráci a mají prostor pro uvolnění emocí a budování sebedůvěry. Děti si hrají v přírodě a s tím, co jim příroda nabízí. Učitelé nosí v batohu různé startéry her - dřevěné skřítky, náradí, lupy, lana, zvířátka, látky, lopatky, nádoby, které děti při hře mohou využít. Venku děti mají prostor i pro tak zvanou rizikovou nebo bojovou hru. **Při svobodné hře děti rozvíjí několik klíčových kompetencí - k učení, komunikační, k občanství a udržitelnosti, osobnostní a sociální, k podnikavosti, pracovní, k řešení problémů.**

Dítě vnímáme jako umělce, který se spontánně zapojuje do tvůrčích činností v přírodě. Skrze venkovní slavnosti se seznamuje se svátky a tradicemi (Slunovrat, Rovnodennost, Otvírání studánek a další). Při pobytu venku se v okolí dětské skupiny setkáváme s různými kulturními a uměleckými podněty. **Pobyt venku** mimo zahradu vnímáme jako klíčový pro **rozvoj kompetence kulturní**. Konkrétním příkladem mohou být návštěvy zámecké zahrady a okolí Zámku Troja, kde se děti setkávají s uměleckými podněty a historií místa. Učitelé do programu každý rok zařazují návštěvu divadla, knihovny a různé výstavy nebo galerie.

Didaktická neboli **manipulativní hra s hračkami uvnitř** rozvíjí jemnou motoriku a schopnost soustředit se. Děti mají možnost volby a mohou si zvolit mezi nepřímo

řízenými činnostmi a hrou. Uvnitř se děti mohou volně věnovat i tvoření. Hračky jsou průběžně obměňovány. Ve třídě je také koutek pro námětové (sociální) hry. Nabídka hraček uvnitř oproti venkovní svobodné hře je ovlivněna učitelem.

Nepřímo řízené činnosti

Nepřímo řízené činnosti se děti věnují dopoledne. Učitel volí, zda se činnost bude odehrávat uvnitř nebo venku. Využíváme poznatku, že každý se učí jiným způsobem a zohledňujeme typy inteligencí podle Howarda Gardnera, proto nám je inspirací program Začít spolu a dbáme na to, aby se v průběhu týdne prostřídaly různé činnosti. Účast na činnostech je dobrovolná, učitelé však děti vhodně motivují. V rámci činností se děti věnují i řemeslům, práci s nástroji a dalším dovednostem. Tyto činnosti jsou klíčové pro **rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti** a také pro **rozvoj kompetence k učení**.

Zařazujeme i větší a časově náročnější tvůrčí projekty nebo realizaci plánů z Ekoškoly. **Dramatizaci**, kdy děti společně hrají pohádku nebo svůj příběh. **Pokusy a objevy**, které probíhají venku v přírodě (**venkovní laboratoř**) nebo uvnitř třídy. Centra aktivit a pokusy objevy jsou klíčová k **rozvoji kompetence k řešení problémů**.

Učitelé do programu zařazují **Tvořivou hru**. Děti se jí mohou věnovat i při volné hře. V ateliéru pro ni mají dostatek přírodních nebo recyklovaných materiálů a pomůcek. Při Tvořivé hře dodržujeme pravidla dle metodiky Tvořivá hra, stejně tak tři pilíře: hra se prolíná s tvořením, přenášíme aktivitu z dospělého na dítě a klademe důraz na proces, nikoliv výsledek. Děti následně své výrobky mohou využívat při svobodné hře. Respektujeme, že každé dítě má své tempo a svoje nápady. Učitelé v průběhu Tvořivé hry nedělají práci za děti - hlavou ani rukama. Tvořivá hra a **práce s nástroji** je klíčová pro **rozvoj kompetence k podnikavosti a pracovní**.

Řízené činnosti

Mezi řízené činnosti patří ranní **elipsa**, která má v režimu dne důležité místo. Je to společný čas, při kterém se děti s učitelem přivítají a označí si den na kalendáři. Následně se věnují tématu, řízené hře, řízenému pohybu, zpěvu, sluchovým a hlasovým aktivitám (logopedické prevenci), rozvoji čtenářské a matematické gramotnosti atd. Do dne zařazujeme i reflexní elipsu, na které je prostor pro povídání o dokončeném výrobku, emocích a zážitcích. Elipsa je klíčová pro **rozvoj kompetence komunikační**.

Další řízenou činností jsou **režimové momenty** (přesuny ven, oblékání v šatně, hygiena, společné svačiny a oběd), které vnímáme jako součást vzdělávací strategie. Děti vedeme k samostatnosti. Dáváme jim dostatek prostoru si všechny dovednosti postupně osvojit. Vedeme je k tomu, aby si o pomoc řekly, nejprve necháváme danou věc zkusit je

samotné. Učitel jde dětem vzorem a úzká spolupráce s rodiči ve všech oblastech samoobsluhy nám pomáhá.

V odpoledních hodinách po odpočinku jsou dětem, které nespí nabízeny **kroužky**. Kroužky jsou dobrovolné. Probíhají vždy v daný den v týdnu od 13 do 14 hodin. Ve třídě jsou označené na kalendáři, děti tedy vědí, jaký kroužek je v ten den čeká. Děti mají možnost volby mezi klidnou hrou uvnitř nebo kroužkem. Pozdější odpolední kroužky v Ekoškole Rozárce nenabízíme, je pro nás prioritou svobodná hra venku nebo čas dítěte s rodinou. O kroužcích a dnech jejich konání jsou rodiče informováni na prvních třídních schůzkách.

- Na **Ekotýmu** naplňujeme mezinárodní vzdělávací program Ekoškola pro MŠ, díky němuž se děti učí pečovat o okolní životní prostředí. Zažívají tak pocit, že mohou věci kolem sebe ovlivnit a vidět konkrétní výsledky. Celý rok zkoumáme jedno téma (voda, odpady, jídlo, prostředí), zjišťujeme, jak na tom v dětské skupině s daným tématem jsme, plánujeme změny, realizujeme je a vyhodnocujeme cíle. Do Ekotýmu se zapojují děti, učitelé i rodiče.
- Kroužek **Zahradníček** je zaměřený na péči o zahradu. Děti získávají dovednosti v přípravě půdy pro pěstování. Mají možnost sledovat rostliny od semínka až po plody. Činnosti zahrnují například pletí, zálivku, setí, stříhání apod. Když nastane správný čas mohou zahradníčci ochutnat plody své práce a podělit se o sklizeň s celou školkou. Úroda je součástí svačiny.
- Na **Tkaní** si skrze zkoumání textilních technik a materiálů vysvětlujeme proces vzniku složitějších věcí z jednoduchých. Sledujeme cestu od vlákna k přízi, od příze k tkanině, pletenině, síti nebo plsti a od plošných textilií k výrobkům. Zkoumáme struktury textilií, přírodní materiály a barviva. Učíme se techniky kroucení, vázání, ovíjení, tkaní, šití, pletení. Děti si samostatně vybírají činnost z několika možností různé náročnosti, která odpovídá jejich vývoji a zájmu. Podporujeme vzájemnou spolupráci při tvoření. Motorické kresby nám pomáhají v chápání struktury věcí a fixují důležité pohyby a orientaci v prostoru. Ukazujeme si také a povídáme si o tom, jak způsoby tvoření odrážejí děje a tvary z vesmíru a přírody. (Bambule připomínají hvězdy, s navíjením klubek nám pod rukama rostou šneci a roztáčí se spirály galaxií, v silné přízi a kroucených šňůrách se potkávají prameny stejně jako v povodí řek a podobnou strukturu mají i kořeny a větvení u rostlin nebo naše cévy). Některé výrobky si děti odnáší pro radost hned domů a kdo chce, sbírá si během roku postupně drobné kresby a práce na papíře, na závěr roku je svážeme jednoduchou vazbou do osobní knížky pro vzpomínku.

Evokace - uvědomění - reflexe

Třífázový model učení (E-U-R) se prolíná různými činnostmi v Ekoškolce Rozárce. Učitelé se o něj opírají při plánování programu. Na začátku každého měsíce - tematického celku s dětmi zjišťujeme, co již o tématu vědí, jaké je napadají otázky, co si o tématu myslí, co by je zajímalo, co by se chtěly naučit, zažít. V druhé fázi procesu učení dochází k poznání a uvědomění. Následně reflektujeme, ohlížíme se a uvědomujeme si, co jsme se naučili a jaké pokroky jsme udělali. E-U-R využíváme i u jednotlivých činností, učitelé vedou děti k samostatnosti, realizaci a dokončení jejich nápadů a následné reflexi. E-U-R je klíčový model pro **rozvoj digitální kompetence**. To vše při vědomí, že předškolní období, je obdobím imaginativního myšlení, kdy dítě vnímá svět v obrazech. Uvědomujeme si, že reflexe je vyjasňování významu prožitku dítěte a pro vyhodnocení je důležité spektrum zkušeností.

Model E-U-R využíváme i při práci s knihami a EVVO.

Sociální a emoční učení

V Ekoškolce Rozárce vycházíme z výzkumu, který potvrzuje, že rozvoj motivačních vlastností a socio-emočních dovedností je v předškolním věku pro dosažení úspěchů ve škole důležitější než umět číst a psát. Motivace k učení by se u dětí měla zakládat na podpoře jejich zvědavosti, zároveň je důležité, aby děti porozuměly pocitům ostatních a byly schopné ovládat své emoce a uměly navázat přátelské vztahy.¹ Zajišťovat pocit bezpečí, podporovat rozvoj zdravé identity a učení empatických vztahů s druhými vnímáme jako jeden z úkolů předškolního vzdělávání, proto této oblasti věnujeme velkou pozornost. **Sociální a emoční učení** je klíčové pro **rozvoj kompetence osobnostní a sociální**.

Učitel připravuje vhodné podmínky, zajišťuje stimulující prostředí, ve kterém se děti mohou spontánně učit a rozvíjet. Uvědomujeme si různé fáze v sociálním a emočním vývoji dítěte podle věku, učitel je reflektuje v pedagogickém diagnostikování, dle kterého si následně volí individuální výchovné cíle.

Učitel spolupracuje s rodiči v podpoře rozvoje sociálních a emočních dovedností dítěte, navazuje partnerské a pozitivní vztahy, dbá na pozitivní a konstruktivní předávání informací o dítěti. V socio-emočním učení nám napomáhá respektující komunikace a popisný jazyk. Postupně vedeme děti k řešení konfliktů, podporujeme pozitivní chování dítěte, oceňujeme konkrétní drobnosti. Vedeme děti k rozpoznávání a pojmenování pocitů. V Ekoškolce Rozárce se inspirujeme metodikou *Poznáváme sebe a druhé*

¹ Egle Havrdová, MA, Ph.D. a spol., Dobrý začátek Ověřené postupy pro učitele mateřských škol, SCHOLA EMPIRICA, z. s., 2023, s. 10

(Society for All z. s., 2025) a Dobrý začátek (Schola Empirica, z. s., 2023). K prohloubení tématu využíváme i dětské knihy, pohádky a příběhy.

Učitel děti provází technikami zklidnění a uvolnění, relaxací pomocí příběhů, knih, prací s dechem apod. Pomocí her znázorňujeme různé situace, do kterých se děti dostávají. Pro nácvik využíváme **maňásky**, děti mají možnost dostat se do role jejich rádců.

Pedagogické diagnostikování a individualizace výchovy a vzdělávání

Cílem pedagogického diagnostikování v Ekoškolce Rozárce je poznávání vývojové úrovně dítěte, jeho silných a slabých stránek, pokroků, zájmů, potřeb, konkrétních životních a sociálních situací, schopností a dovedností. Na základě diagnostikování poznáváme, kde se dítě právě teď nachází a zároveň tak získáváme zpětnou vazbu na práci učitelů. Diagnostikování vedeme písemně, nejčastěji probíhá formou pozorování a rozhovorů s dítětem, učiteli i rodiči. U každého dítěte probíhá dynamicky, tedy systematickým sledováním a hledáním cest. U dětí se speciálně vzdělávacími potřebami zařazujeme také dvakrát ročně statickou (individuální) formu.

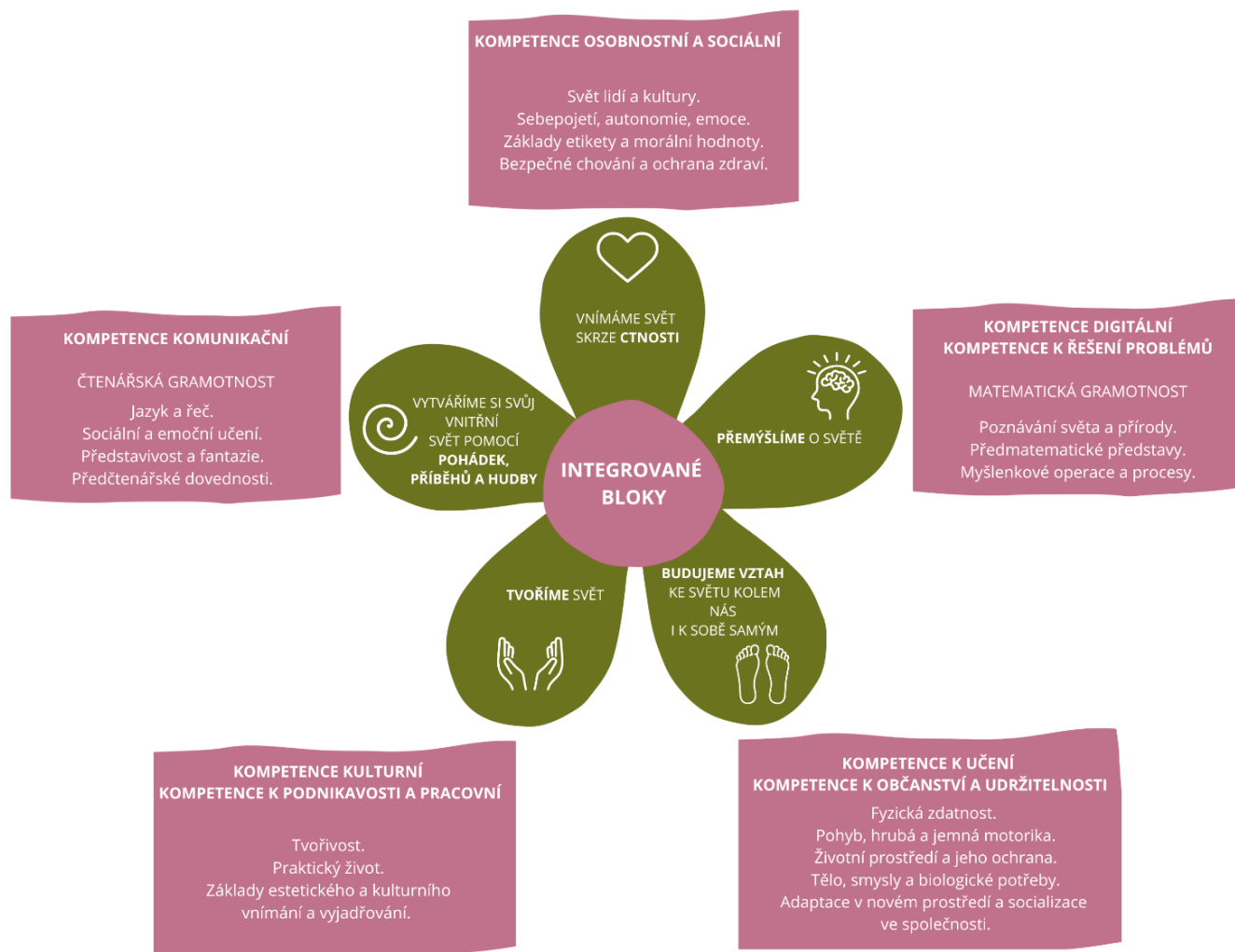
Každé dítě má založeno své portfolio, na kterém pracuje společně s učitelem s jasnými pravidly a záměrem. Portfolio dokumentuje vývoj dítěte za určité období a jeho pokroky a to chronologicky. Jednotlivé produkty, výtvary, fotografie učitel písemně okomentuje, popíše. Vždy s dítětem vyhodnocuje proč a co do portfolio zakládá. Portfolio je dítěte, proto si může rozhodovat o tom, kdo do něj může nahlédnout a co si do něj bude zakládat. Obsahem portfolio jsou například fotografie, pokroky v tvořivé hře, nová dovednost s pracovním nástrojem, sebereflexe dítěte - "co už umím", fyziologický růst - "já a moje tělo", zájem dítěte, vývoj kresby a střihání, výtvarné práce, zaznamenání emocí a sociálního učení, deník, spolupráce dětí atd. Rodiče přikládají každý rok tablo s fotkami dítěte po jeho narozeninovém rituálu. Učitelé portfolio využívají k plánování a reflexi s dětmi.

Učitelé si v průběhu dne zaznamenávají postřehy o dětech a jejich důležité milníky a výroky, které následně zapisují do záznamového archu. Průběžně (minimálně jednou měsíčně) zaznamenávají témata/výzvy, na které se u jednotlivých dětí zaměřují. Tento záznamový arch není součástí portfolio.

Vzdělávací obsah

Integrované bloky

Integrované bloky jsou flexibilně uspořádané a prolínají se celým rokem, naplňují různé klíčové kompetence a vzdělávací oblasti, níže uvádíme ty, které k nim mají největší vazbu. Učitel pracuje s očekávanými výsledky učení.

Integrovaný blok **“vytváříme si svůj vnitřní svět pomocí pohádek, příběhů a hudby”** se zaměřuje na rozvoj **komunikačních kompetencí** a kultivaci dětského jazyka a řeči prostřednictvím systematického začleňování narativních a hudebních projevů. Práce s pohádkami, příběhy, dramatizací, písněmi a hudebními nástroji stimuluje dětskou představivost a fantazii, rozšiřuje slovní zásobu a podporuje správnou výslovnost a gramatickou správnost řeči. Důležitou součástí je **rozvoj aktivního poslechu a sluchové percepce**, včetně rozlišování zvuků, rytmu a intonace. Blok také cílí na postupné osvojování **předčtenářských dovedností**, které jsou klíčové pro budoucí školní úspěšnost a radost z četby. Dramatizace nabízí bohaté příležitosti pro **rozvoj**

spolupráce mezi dětmi, prožívání různých rolí a nácvik empatie a porozumění emocím druhých. Při společném vytváření příběhů a ztvárňování rolí se děti učí komunikovat, respektovat nápady druhých a řešit problémy ve skupině. Dítě objevuje své zájmy a preference.

Rozvíjení **čtenářské gramotnosti** v předškolním věku vnímáme jako zásadní pro budování pozitivního vztahu ke knihám a práci s informacemi. Knihy zařazujeme i mimo odpočinek. Děti mají ke knihám volný přístup, volí si takové, které je zajímají. Skrze příběhy a pohádky rozvíjíme sociální a emoční učení, komunikaci a rozvoj řeči. Příběhy pomáhají dětem pojmenovat a porozumět různým emocím a lépe chápat vlastní prožitky. Pohádky často ukazují, proč se postavy cítí tak, jak se cítí a děti mají možnost rozvíjet empatii. Mnoho příběhů prezentuje, jak postavy řeší své problémy a jak se vyrovnávají s obtížemi a emocemi. Jsme si vědomi toho, že hlasité čtení dětem v tomto věku má významný a měřitelný dopad na způsob, jak děti zpracovávají příběh, zapojují představivost, a má přímou souvislost s tím, jak úspěšné bude dítě ve čtení později. K práci s knihami využíváme **metodu E-U-R**. Ptáme se dětí. Inspirujeme se knihou **Čteme s nečtenáři a učíme je kriticky myslet** (Květa Krüger a Kateřina Šafránková).

Integrovaný blok **“budujeme vztah ke světu kolem nás i k sobě samým”** se zaměřuje na celostní **rozvoj dítěte v jeho interakci s okolním světem, přírodou a sebepoznáváním**. Prostřednictvím smysluplných a prožitkových aktivit, zejména v přirozeném venkovním prostředí, podporujeme utváření pozitivního vztahu k sobě samému, k druhým lidem a blízkému okolí. Důraz klademe na **rozvoj tělesného a smyslového vnímání** a uspokojování základních biologických potřeb. Také na **tělesné bezpečí**, schopnosti dětí chránit své osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými. Části lidského těla nazýváme pravými jmény, včetně těch intimních. Vedeme děti k **poznávání vlastních hranic i respektu hranic ostatních**. Nedílnou součástí je také **podpora fyzické zdatnosti a zdraví, rozvoje hrubé a jemné motoriky** a osvojování si základních **pohybových dovedností**. K tomu máme venku ideální příležitost, děti mají možnost běhat, lézt, chodit, válet sudy, plazit se, skákat, houpat se a balancovat. Současně rozvíjíme **poznávání přírody a environmentálních souvislostí**, čímž formujeme základy ekologického citění a odpovědného vztahu k životnímu prostředí.

Integrovaný blok **“tvoříme svět”** se zaměřuje na rozvoj dětské **tvořivosti** a iniciativy prostřednictvím aktivního zkoumání a manipulace s různými materiály a nástroji. Poskytujeme dětem množství příležitostí k praktickým činnostem a experimentování, které podporují rozvoj **manuální zručnosti, jemné motoriky, koordinace oko-ruka a grafomotoriky**. Děti se učí poznávat vlastnosti různých materiálů, základní pracovní postupy a bezpečně zacházet s nástroji. Tyto zkušenosti posilují jejich samostatnost,

odpovědnost a schopnost dokončit započatou práci. Současně rozvíjíme jejich **estetické vnímání** a vyjadřování prostřednictvím tvořivých činností, čímž podporujeme jejich fantazii, kreativitu a citlivost k umění.

Integrovaný blok **“vnímáme svět skrze ctnosti”** je zaměřen na **rozvoj sociálně-emocionální oblasti** dětí a formování základů **etického a morálního chování**, přičemž klíčovou roli hrají prožitkové aktivity a hry. Prostřednictvím cílených aktivit a modelových situací seznamujeme děti se základními lidskými ctnostmi a hodnotami. Ctnosti si obrazově znázorňujeme pomocí **Karet ctností** (Výchova ke ctnostem), které dětem pomáhají vizualizovat a reflektovat dané hodnoty. Podporujeme rozvoj empatie, schopnosti porozumět vlastním emocím i emocím druhých a učíme děti adekvátně reagovat v různých sociálních situacích. Důležitou součástí je posilování **pozitivního sebepojetí a autonomie**, jakož i osvojování si **základů etikety** a pravidel společenského soužití. Věnujeme se také poznávání světa lidí a různých kultur s důrazem na respekt a toleranci. Nedílnou součástí bloku je výchova k **bezpečnému chování a ochraně zdraví**.

Integrovaný blok **“přemýšlíme o světě”** se zaměřuje na **rozvoj kognitivních schopností** dětí, **logického myšlení, matematickou gramotnost**, schopnosti řešit problémy v širším slova smyslu a **základů kritického myšlení** (dítě pokládá otázky a hledá odpovědi). Podporujeme jejich přirozenou **zvědavost** a touhu po poznání prostřednictvím aktivního zkoumání, experimentování a kladení otázek v reálném světě kolem nich. Vytváříme podnětné prostředí pro rozvoj základních myšlenkových operací, jako je porovnávání, třídění, řazení a usuzování, a to v různých kontextech - od zkoumání hmyzu po experimentování s vodou. Systematicky rozvíjíme **předmatematické představy** v oblasti množství, tvarů, velikostí a prostorových vztahů. Využíváme hravých metod k posilování analytického a základů kritického myšlení a k hledání různých řešení problémů. Přirozenou zvědavost dítěte vnímáme jako důležitou pro jeho další vzdělávání.

Digitální kompetenci nevnímáme primárně jako ovládání technologií, ale spíše jako rozvíjení informovanosti, základů kritického myšlení, kreativity a bezpečné orientace v digitálním světě. K digitální kompetenci přistupujeme s ohledem k věku a vývoji dítěte, jsme si vědomi rizik používání technologií v předškolním věku. Učíme děti, jak s technologiemi pracovat smysluplně a s jasným účelem. Učitelé vždy pojmenovávají, co s mobilem dělají (např. “Teď si беру telefon, abych vyfotila tuto květinu a zkusíme ji najít v atlasu.”). Tím děti učíme, že technologie slouží jako nástroj k dosažení konkrétního cíle, nikoli jako zábava. Učitelé mají mobil v ruce pouze pokud je to během výuky nutné, nevyřizují si před dětmi soukromé zprávy a hovory. Do výuky nezařazujeme audio pohádky, pouštění videí, tablety apod. Místo toho se věnujeme plně přítomnému

okamžiku s dětmi, komunikaci mezi sebou, každodennímu čtení nebo vyprávění příběhů, svobodné a tvořivé hře. Pro digitální welbeing dítěte jsou důležité všechny kompetence z RVP PV, díky kterým si dokáže zhodnocovat své zkušenosti a znalosti. Dále digitální kompetenci rozvíjíme skrze algoritmy například tvorbou a prací podle pracovního postupu. Děti si při tvořivé hře mají možnost volně vyrábět "technologie" například ze dřeva, kartonu, přírodních materiálů. Učí se tak znalostem o tvarech, funkcích, hra jim dává prostor pro vlastní představivost. Uvědomují si, že za každou technologií stojí lidská tvořivost. S technologií se dále setkáváme například v knihovně, kdy při půjčení knih používáme kartu pro jejich načtení. Učitelé při pobytu venku zařazují aplikace na rozpoznání květín, hub či ptáků dle jejich zpěvu. Učíme se také trpělivosti, že ne všechny informace je potřeba se dozvědět hned a k vyhledání můžeme využít jiné způsoby - atlas, knihy, informace od člověka atd. Důležitá je pro nás spolupráce s rodiči. V rámci našich rozhovorů na třídních schůzkách a konzultacích otvíráme téma digitálního světa. Naším cílem není digitalizovat, ale vybavit děti zdravým a kritickým přístupem k technologiím, aby je v pozdějším věku dokázaly využít jako nástroj k učení, poznání s možností regulace vlastní vůle.

Slavnosti a plánování

Učitelé dětské skupiny přistupují k plánování a realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na individuální zájmy dětí, pedagogického diagnostikování, aktuální potřeby a vývojové možnosti dítěte. Tvořivě využívají aktuální vzdělávací příležitosti, **koloběh roku, cykly a proměny v přírodě, které tvoří osnovu tematických celků**. Integrované bloky netvoří izolované části vzdělávání, nýbrž se prolínají všemi tematickými celky, čímž zajišťují propojení různých oblastí rozvoje.

Zájmy dítěte učitelé rozpoznávají například na základě rozhovorů s ním, pozorováním svobodné hry, pobytu venku, vztahů mezi dětmi, zájmem o knihu a příběhy z ní. **Plány** učitelů probíhají elektronickou nebo písemnou formou, do přípravy mají možnost nahlédnout další učitelé Ekoškolky Rozárky. Plánování učitelů je promyšlené, vědí, proč jednotlivé aktivity zařazují.

Příroda nás v Ekoškolce Rozárce provází tématy DOKOLA. Důležitou součástí jsou **slavnosti**, které vnímáme jako přirozené vyvrcholení nebo naopak započetí tematických celků. Tyto opakující se rituály mají nezastupitelné místo ve vzdělávacím a výchovném obsahu a prožívání hodnot, neboť dětem umožňují společně sdílet radost, upevňovat si poznatky a prožívat sounáležitost. Písně, které obohacují slavnosti jsou vytvořeny učiteli, propojují celý rok a mění se v souladu s rytmem ročních období.

Slavnosti pro nás představují cennou příležitost k budování komunity a navazování pozitivních a důvěrných vztahů nejen s dětmi, ale i s jejich rodiči, kteří jsou do těchto událostí aktivně zapojováni. Společně oslavujeme významné body ročního cyklu, jako jsou Rovnodennosti a Slunovraty, které nám poskytují příležitost k propojení s přírodním světem, tradicemi a zvyky.

Září

První den se koná **Snídaně v trávě** společné zahájení školního roku s rodiči a dětmi. V září se děti seznamují s pravidly a prostředím dětské skupiny i jejím okolím. Přijímají nové role. Poznávají se navzájem, navazují pozitivní vztahy. Poznávají rytmus dne v dětské skupině.

Říjen a listopad

Říjen začíná **Podzimní slavností - Rovnodenností**, na které se setkáváme společně s rodiči a dětmi. Dále se odehrávají dopolední slavnosti učitelů s dětmi, při kterých se **loučí s ptáky** a posílají jim sílu na jejich let do teplých krajů. **Ukládají stromy k zimnímu spánku** a nechávají v zimních měsících jejich větve odpočívat. Lézt na stromy začínáme opět na jaře. Venku pozorujeme barvy podzimu, využíváme plody ke hře a tvoření. Příroda se chystá na zimu, utichá. Ptáci odlétají do teplých krajů. Stromy se

proměňují. Zahrada se pomalu ukládá ke spánku. Ze záhonů uklízíme suché rostliny, hrabeme listí.

Prosinec a leden

V prosinci společně s rodiči a dětmi prožíváme **Zimní slavnost - Slunovrat**. Příroda spí, věnujeme se řemeslům a dalším ručním pracem. Učíme se trpělivosti, klidu a relaxaci. Naším tématem je lidské společenství, koloběh života, rodina a předkové. Poznáváme cykličnost přírody, stromy spí a na jaře se zase probudí. Pozorujeme ptáčky na krmítku.

Únor a březen

V březnu se setkáváme s rodiči a dětmi na **Jarní slavnosti - Rovnodennost**, na které společně s dětmi a rodiči probouzíme přírodu. Loučíme se se zimou. Pozorujeme pomalu se probouzející přírodu. Semínko. Jarní úklid a očista. Zdraví, zdravé jídlo a zdatnost. Na zahradě pozorujeme první jarní květiny, vyséváme do květináčů semínka rajčat a okurek.

Duben a květen

Slavíme **Den Země a Otvírání studánek**. Společně s rodiči se staráme o školkovou zahradu na **brigádě**. Příroda je v rozpuku. Máme možnost pozorovat rostoucí květiny. Teplé dny nám umožňují využívat vodu ke hře i zkoumání. Pozorujeme mláďata. Venku nalézáme přírodní "poklady". Otvíráme téma přiměřené spotřeby. Myslíme na udržitelný rozvoj (šetříme zdroji - voda, květiny necháváme růst). Bereme si z přírody tolik, kolik nezbytně potřebujeme. Na zahradě stříháme keře a suché rostliny, na záhony vyséváme hrášek a salát. Během jara také sázíme letničky, sazenice vzešlé ze semínek dostanou své místo na záhonech. Sušíme bylinky.

Červen

V červnu společně s rodiči a dětmi prožíváme **Letní slavnost - Slunovrat**. Loučíme se, reflektujeme si, co jsme spolu zažili, co jsme se naučili, co si odnášíme. Vytváříme výrobky na jarmark, hrajeme divadlo. Začíná léto, čas sklizně na zahradě.

Červenec a srpen

Pokračujeme v práci na zahradě, sklízíme, co jsme zaseli. Čas trávíme ve stínů stromů, lesa a u vody. Poznáváme magické i cizí světy. Pečujeme o zeleninu a květiny, zaléváme je.

Další programy

Péče o slepice

Jsme zapojeni jako dobrovolníci v péči o slepičky na nedaleké MetroFarm na Císařském ostrově. S dětmi tam chodíme pravidelně. Vodu slepicím nabíráme do konví z řeky.

Krmíme je. Sbíráme a ukládáme vajíčka. Na MetroFarm chodíme po celý rok a tak máme možnost pozorovat slepičí život v průběhu různých ročních období. V zimě se setkáváme se zamrzlou vodou, kdy děti rozbíjí kusy ledu, aby slepičky měly co pít. Na jaře zase sbíráme více vajíček a k zrní můžeme přidat třeba kopřivy. Na MetroFarm se slepičkami slavíme i Den Země a děláme jim velkou hostinu včetně rýže vařené na ohni. Děti se mohou setkávat i s kozami a všít si, co roste na poli a na záhonech. Jednu slepičku má Ekoškola Rozárka adoptovanou a pojmenovanou. Putují na ni peníze z výrobků dětí, které prodáváme na jarmarku na Letní slavnosti.

Děti tak mají jedinečnou možnost rozvíjet matematickou gramotnost při počítání vajec. Rozvíjet koordinaci pohybu těla, ruky a oka při práci s konví, lopatou, při sběru vajec. Budovat pozitivní vztah k živé přírodě, učit se respektu ke zvířatům. Učit se zodpovědnosti, jelikož krmíme za jakéhokoliv počasí. Vnímat koloběh roku a jeho změny. Podporovat schopnost přímého kontaktu s přírodou, neštítivost. Být citlivý a překonávat výzvy.

Ekoškola

Jsme zapojeni do mezinárodního programu Ekoškola. V roce 2018 Ekoškola Rozárka obdržela mezinárodní titul Ekoškola, který průběžně obhazuje. Koordinátor Ekoškoly - jeden z učitelů vede kroužek Ekotým. Celá dětská skupina naplňuje metodiku sedmi kroků. Program Ekoškola se zaměřuje na vedení dětí a učitelů k udržitelnějšímu způsobu života a tím jim umožňuje aktivně a samostatně zlepšovat prostředí, ve kterém žijí. Na Ekoškole se nepodílí pouze členové Ekotýmu, ale celá dětská skupina a mateřská škola včetně nepedagogických pracovníků. Děti tak mají možnost se velkou mírou podílet na rozhodování a plánování činnosti, vyjadřovat svůj názor a naslouchat druhým. Projevovat iniciativu a samostatnost v jednání a vytvářet pozitivní vztah k životnímu prostředí. Učí se hledat řešení. Získávají vědomí o tom, že jsou součástí širší komunity.

Výukové programy Ekocentra Podhoubí

Ekocentrum Podhoubí nabízí výukové programy do mateřských škol a dětských skupin, při kterých probouzí zájem o živou i neživou přírodu a seznamuje děti s tématy udržitelného rozvoje. Programy se konají venku i uvnitř mateřské školy. Vedou je odborní lektoři, kteří dokážou odpovědět dětem na jejich otázky a tématem je provést formou hry. Ekoškola Rozárka je pilotní dětská skupina, ve které se výukové programy realizují a vyhodnocují. Ekoškola Rozárka má možnost zařadit jakékoliv výukové programy Ekocentra Podhoubí v průběhu roku dle potřeby a tématu.

Plán autoevaluace

Autoevaluace je důležitý proces pro efektivní řízení dětské skupiny a neustálé zlepšování kvality vzdělávání. Zároveň poskytuje zpětnou vazbu, jak se daří naplňovat cíle, vize a vzdělávací záměry. Pomáhá získávat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje dětské skupiny.

Oblast	Co se hodnotí	Metoda	Odpovědnost	Frekvence
PVP	Soulad pvp s právními předpisy a hodnotami Ekoškolky Rozárky.	Analýza a zpětná vazba učitelů a ředitele na velké poradě.	Ředitel dětské skupiny.	1x ročně na konci školního roku.
Podmínky vzdělávání	Podmínky vzdělávání a soulad s PVP.	Diskuze na poradě.	Učitel.	1x týdně.
	Průběh adaptace dítěte.	Pozorování, rozhovory s rodiči, záznamový arch.	Učitel.	Průběžně po dobu tří měsíců.
	Spolupráce s rodiči, jejich zapojení do dění v dětské skupině. Podněty rodičů k podmínkám vzdělávání a programu. Pokroky a výzvy dítěte.	Akce s rodiči, následná diskuze na poradě.	Ředitel dětské skupiny a učitel.	Po uskutečnění akce.
		Každodenní předávání informací. Rozhovor s rodiči.	Učitel a rodič.	Každý den.
		Dotazníkové šetření.	Ředitel dětské skupiny a PR.	1x ročně - květen.
		Diskuze na třídních schůzkách.	Ředitel dětské skupiny a rodiče. PR - zápis.	2x ročně (září, únor).
		Konzultace, rozhovor na	Učitel a ředitel dětské skupiny.	Dle potřeby. S rodiči

		individuální schůzce.		předškoláků 1x ročně.
	Řízení dětské skupiny. Finance, spolupráce v týmu, organizace, vize, práce ředitele.	Schůzka zaměstnanců Ekocentra Podhoubí. Diskuze.	Ředitel provozovatele.	1x měsíčně.
		Písemné sebehodnocení ředitele dětské skupiny.	Ředitel dětské skupiny.	2x ročně.
		Zpětná vazba týmu na vedení dětské skupiny. Diskuze, dotazník.	Ředitel dětské skupiny a učitel.	1x ročně na velké poradě.
Průběh výchovy a vzdělávání, vzdělávací programy	Vzdělávací nabídka, promyšlenost, naplňování očekávaných výstupů a evaluace integrovaných bloků. Naplnění vize, zájem dětí.	Zápis učitele.	Učitel.	1x měsíčně.
	Osobní rozvoj učitelů.	Hospitační činnost a následná diskuze.	Ředitel dětské skupiny.	2x ročně.
		Individuální schůzka dětské skupiny a učitele.	Učitel a ředitel dětské skupiny.	Průběžně.
		Vzájemná hospitace učitelů. Pozorování a	Ředitel dětské skupiny.	1x ročně.

		následný rozhovor.		
		Písemné sebehodnocení učitele.	Učitel.	1x měsíčně.
		Vzájemná zpětná vazba učitelů na třídě.	Učitel.	1x měsíčně.
Výsledky vzdělávání	Individuální vývoj dítěte.	Adaptační formulář - dotazník pro rodiče nově přijatých dětí.	Ředitel dětské skupiny a rodič.	1x při nástupu - srpen.
		Portfolio dítěte.	Dítě a učitel.	Průběžně.
		Pozorování, rozhovory a individuální diagnostické úkoly v záznamovém archu.	Učitel.	Průběžně. 2x ročně.

Seznam použitých zdrojů

Online zdroje a inspirace

Ekoškola: <https://ekoskola.cz/> (Datum přístupu: 2025-07-10)

Lesní mateřské školy: <https://www.lesnims.cz/> (Datum přístupu: 2025-06-20)

Metodický portál RVP.CZ: <https://prohlednout.rvp.cz/predskolni-vzdelavani> (Datum přístupu: 2025-05-13)

MetroFarm: <https://www.metrofarm.cz/> (Datum přístupu: 2025-07-10)

Muzeum Říčany – Tvořivá hra: <https://muzeumricany.cz/pro-skoly/tvoriva-hra/> (Datum přístupu: 2025-04-11)

Nesehnutí – Školka pro mě: <https://nesehnuti.cz/skolka-pro-me-2/> (Datum přístupu: 2025-07-03)

Society for All – Metodika pro MŠ Poznávejme sebe a druhé:
<https://www.societyforall.cz/metodika-pro-ms-poznavame-sebe-a-druhe> (Datum přístupu: 2025-05-13)

Svobodná hra: <https://svobodnahra.cz/> (Datum přístupu: 2025-07-10)

Učíme se venku: <https://ucimesevenku.cz/> (Datum přístupu: 2025-07-10)

Výchova ke ctnostem: <https://vychovakectnostem.cz/> (Datum přístupu: 2025-07-10)

Začít spolu: <https://www.zacitspolu.eu/> (Datum přístupu: 2025-07-10)

Knižní zdroje a inspirace

Pozitivní lídr, Jan Mühlfeit a Melina Costi, 2017

Průvodce moderního náčelníka, Jiří Plamínek, 2017

Děti venku v přírodě: ohrožený druh?, Petr Daniš, 2016

Školka blízka přírodě, Tereza Vošahlíková, 2012

Dobrý začátek, Praha: Schola Empirica, 2015

Odolné dítě, Pavla Koucká, 2021

Pomalé rodičovství, Helle Heckmann, 2016

Respektovat a být respektován, Pavel Kopřiva, Jana Nováčková, Dobromila Nevolová, Tatjana Kopřivová, 2012

Čteme s nečtenáři a učíme je kriticky myslet, Květuše Krüger a Kateřina Šafránková, 2021

Svobodná hra, Justina a Petr Danišovi, 2020

Tvořivá hra, Carolina Sidon a Petra Skřivánková, 2022

Jak pomoci dítěti, Eva Essa, 2011

Vedení lidí ve školách a školských zařízeních, Irena Trojanová, 2014